

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, RIBARSTVA I RURALNOG RAZVOJA

2199

Na temelju članka 14. stavka 2. i 4., članka 16. stavka 5. i 7., članka 50. i članka 84. stavka 3. Zakona o biljnom zdravstvu (»Narodne novine«, br. 75/05), ministar poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja donosi

PRAVILNIK

O MJERAMA ZA SPRJEČAVANJE UNOŠENJA I ŠIRENJA GLJIVE *PHYTOPHTHORA RAMORUM* WERRES, DE COCK & MAN IN 'T VELD. sp. nov.¹

I. TEMELJNE ODREDBE

Članak 1.

(sadržaj Pravilnika)

Ovim se Pravilnikom propisuju mjere za sprječavanje unošenja i širenja gljive *Phytophthora ramorum* Werres, De Cock & Man in 't Veld sp. nov. (u daljnjem tekstu: štetni organizam), vrste osjetljivog bilja, drva i kore, fitosanitarni zahtjevi koji moraju biti ispunjeni pri unošenju i premještanju osjetljivog bilja, drva i kore, uvjeti za izdavanje biljnih putovnica, provođenje posebnog nadzora i provjere fitosanitarnog stanja radi utvrđivanja prisutnosti i sprječavanja širenja štetnog organizma te fitosanitarne mjere u slučaju sumnje na zarazu i potvrđene zaraze štetnim organizmom.

Članak 2.

(značenje izraza)

U smislu ovog Pravilnika:

– *osjetljivo bilje* je bilje, isključujući plodove i sjeme, sljedećih rodova i vrsta: *Acer macrophyllum* Pursh, *Acer pseudoplatanus* L., *Adiantum aleuticum* (Rupr.) Paris, *Adiantum jordanii* C. Muell., *Aesculus californica* (Spach) Nutt., *Aesculus hippocastanum* L., *Arbutus menziesii* Pursch., *Arbutus unedo* L., *Arctostaphylos* spp. Adans, *Calluna vulgaris* (L.) Hull, *Camellia* spp. L., *Castanea sativa* Mill., *Fagus sylvatica* L., *Frangula californica* (Eschsch.) Gray, *Frangula purshiana* (DC.) Cooper, *Fraxinus excelsior* L., *Griselinia littoralis* (Raoul), *Hamamelis virginiana* L., *Heteromeles arbutifolia* (Lindley) M. Roemer, *Kalmia latifolia* L., *Laurus nobilis* L., *Leucothoe* spp. D. Don, *Lithocarpus densiflorus* (Hook. & Arn.) Rehd., *Lonicera hispidula* (Lindl.) Dougl. ex Torr.&Gray, *Magnolia* spp. L., *Michelia doltsopa* Buch.–Ham. ex DC, *Nothofagus obliqua* (Mirbel) Blume, *Osmanthus heterophyllus* (G. Don) P. S. Green, *Parrotia persica* (DC) C.A. Meyer, *Photinia x fraseri* Dress, *Pieris* spp. D. Don, *Psuedotsuga menziesii* (Mirbel) Franco, *Quercus* spp. L., *Rhododendron* spp. L., isključujući *Rhododendron simsii* Planch., *Rosa gymnocarpa* Nutt., *Salix caprea* L., *Sequoia sempervirens* (Lamb. ex D. Don) Endl., *Syringa vulgaris* L., *Taxus* spp. L., *Trientalis latifolia* (Hook), *Umbellularia californica* (Hook. & Arn.) Nutt., *Vaccinium ovatum* Pursh i *Viburnum* spp. L.

– osjetljivo drvo je drvo sljedećih rodova i vrsta: *Acer macrophyllum* Pursh, *Aesculus californica* (Spach) Nutt., *Lithocarpus densiflorus* (Hook. & Arn.) Rehd., *Quercus spp.* L. i *Taxus brevifolia* Nutt.

– osjetljiva kora je izolirana kora sljedećih rodova i vrsta: *Acer macrophyllum* Pursh, *Aesculus californica* (Spach) Nutt., *Lithocarpus densiflorus* (Hook & Arn.) Rehd., *Quercus spp.* L. i *Taxus brevifolia* Nutt.

¹ Pravilnikom se preuzimaju odredbe Odluke Komisije 2002/757/EZ od 19. rujna 2002. o privremenim hitnim fitosanitarnim mjerama za sprječavanje unošenja štetnog organizma *Phytophthora ramorum* Werres, De Cock & Man in 't Veld. sp. nov u Zajednicu i njezina širenja u Zajednici, koja je izmijenjena i dopunjena Odlukom Komisije 2004/426/EZ od 29. travnja 2004. i Odlukom Komisije 2007/201/EZ od 27. ožujka 2007.

II. UNOŠENJE I PREMJEŠTANJE

Članak 3.

(zabrana unošenja izolata)

Zabranjeno je unošenje europskih i izvaneuropskih izolata štetnog organizma i njihovo širenje na teritoriju Republike Hrvatske.

Članak 4.

(unošenje i premještanje osjetljivog bilja i osjetljivog drva)

(1) Osjetljivo bilje i osjetljivo drvo podrijetlom iz Sjedinjenih Američkih Država (u daljnjem tekstu: SAD) dopušteno je unositi u Republiku Hrvatsku samo ako su ispunjeni posebni fitosanitarni zahtjevi navedeni u točkama 1.1. i 2. iz Priloga, koji je tiskan uz ovaj Pravilnik i njegov je sastavni dio, i ako je pri unošenju obavljen fitosanitarni pregled na prisutnost izvaneuropskih izolata, u skladu s Pravilnikom o mjerama za sprječavanje unošenja i širenja organizama štetnih za bilje, biljne proizvode i druge nadzirane predmete i mjerama suzbijanja tih organizama² (»Narodne novine«, br. 74/06), kojim je utvrđeno da nisu zaraženi štetnim organizmom.

(2) Posebni fitosanitarni zahtjevi iz Popisa IV., dijela A, odjeljka I., točke 3. Pravilnika iz članka 4. stavka 1. ovoga Pravilnika, koji se odnose na drvo hrasta – *Quercus* L., uključujući drvo koje nije zadržalo svoju prirodnu oblu površinu, podrijetlom iz SAD-a, neće se primjenjivati na osjetljivo drvo hrasta – *Quercus spp.* L., ako su ispunjeni zahtjevi navedeni u točki 2. podtočki b) Priloga.

(3) Bilje namijenjeno sadnji, isključujući sjeme, rodova *Viburnum spp.*, *Camellia spp.* i *Rhododendron spp.*, isključujući *Rhododendron simsii* Planch, podrijetlom iz trećih zemalja, osim iz SAD-a, dopušteno je premještati samo ako ga prati biljna putovnica izdana u skladu s Pravilnikom o Fitosanitarnom upisniku i biljnim putovnicama³ (»Narodne novine«, br. 54/07).

(4) Bilje namijenjeno sadnji, isključujući sjeme, rodova *Viburnum spp.*, *Camellia spp.* i *Rhododendron spp.*, isključujući *Rhododendron simsii* Planch, podrijetlom iz Republike Hrvatske, dopušteno je premještati unutar Republike Hrvatske samo ako su ispunjeni uvjeti iz točke 3. Priloga. Proizvođači toga bilja moraju biti upisani u Fitosanitarni upisnik u skladu s Pravilnikom o Fitosanitarnom upisniku i biljnim putovnicama⁴ i obvezni su o svakoj sumnji na zarazu štetnim organizmom na mjestu proizvodnje izvijestiti fitosanitarnog ili šumarskog inspektora (u daljnjem tekstu: nadležni inspektor) ili Zavod za zaštitu bilja u poljoprivredi i šumarstvu Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Zavod) koji o tome odmah izvješćuju nadležnu upravu.

Članak 5.
(zabrana unošenja osjetljive kore)

Zabranjeno je unošenje u Republiku Hrvatsku osjetljive kore podrijetlom iz SAD-a.

Članak 6.
(posebni nadzor i praćenje zdravstvenog stanja)

(1) Radi utvrđivanja prisutnosti i sprječavanja širenja štetnog organizma provodi se poseban nadzor u skladu s godišnjim programom koji se donosi na temelju Zakona o biljnom zdravstvu⁶ (u daljnjem tekstu: Zakon).

(2) Nadležna inspekcija, kad je to potrebno, obavlja praćenje zdravstvenog stanja (monitoring) pri premještanju osjetljivog bilja da bi se utvrdilo jesu li ispunjeni uvjeti propisani ovim Pravilnikom.

² Pravilnikom se preuzimaju odredbe Direktive Vijeća 2000/29/EZ od 8. svibnja 2000. o mjerama zaštite od unošenja u Zajednicu organizama štetnih za bilje ili biljne proizvode i njihova širenja unutar Zajednice

³ Pravilnikom se preuzimaju odredbe Direktive Vijeća 92/105/EEZ od 3. prosinca 1992. kojom se utvrđuje stupanj standardizacije za biljne putovnice koje se koriste za premještanje određenog bilja, biljnih proizvoda i drugih nadziranih predmeta unutar Zajednice, i kojom se utvrđuju detaljni postupci za izdavanje takvih biljnih putovnica i detaljnih procedura za njihovu zamjenu.

⁴ Pravilnikom se preuzimaju odredbe Direktive Komisije 92/90/EEZ od 3. studenog 1992. koja utvrđuje obveze kojima podliježu proizvođači i uvoznici bilja, biljnih proizvoda ili drugih nadziranih predmeta i koja utvrđuje detaljnosti za njihov opis

⁵ Zakonom se preuzimaju odredbe Direktive Vijeća 2000/29/EZ od 8. svibnja 2000. o mjerama zaštite od unošenja u Zajednicu organizama štetnih za bilje ili biljne proizvode i njihova širenja unutar Zajednice

III. FITOSANITARNE MJERE

Članak 7.
(mjere u slučaju sumnje na zarazu)

(1) U slučaju sumnje na zarazu, nadležni inspektor uzima uzorak i šalje ga na laboratorijsku analizu u Zavod.

(2) Do dobivanja rezultata laboratorijske analize nadležni će inspektor na mjestima proizvodnje ili distribucije osjetljivog bilja, kao i kod posjednika bilja koji su primili osjetljivo bilje iz partije zahvaćene štetnim organizmom, zabraniti premještanje osjetljivog bilja.

Članak 8.
(mjere u slučaju potvrđene zaraze na mjestu proizvodnje)

(1) Na mjestu proizvodnje ili distribucije na kojem je potvrđena zaraza štetnim organizmom, a radi sprječavanja njegova širenja, nadležni će inspektor:

1. označiti bilje na kojem je potvrđena zaraza na način da se te oznake ne mogu odstraniti i da ne oštećuju bilje,
2. narediti uništenje sveg zaraženog bilja i sveg osjetljivog bilja u polumjeru 2 m od zaraženog bilja, uključujući supstrat za uzgoj koji je pridodan bilju i biljne ostatke,
3. za sve osjetljivo bilje u polumjeru 10 m od zaraženog bilja te sve ostalo bilje iz iste partije:
 - zabraniti premještanje unutar i izvan mjesta proizvodnje,
 - obaviti dodatne preglede nakon poduzetih mjera iskorjenjivanja, najmanje dvaput u razdoblju od tri mjeseca za vrijeme aktivnog rasta bilja, kojima se potvrđuje da bilje nije

zaraženo štetnim organizmom,

– tijekom tromjesečnog razdoblja iz druge alineje ove točke, zabraniti primjenu sredstava koja mogu prikriti simptome zaraze,

4. obaviti temeljiti pregled sveg ostalog osjetljivog bilja na mjestu proizvodnje, nakon utvrđivanja zaraze, kojim se potvrđuje da bilje nije zaraženo štetnim organizmom.

(2) Ako je na mjestu proizvodnje zaraženo bilje posađeno u tlo (raste na stalnom mjestu), nadležni će inspektor pored mjera iz stavka 1. ovoga članka:

– zabraniti uzgoj osjetljivog bilja na udaljenosti 4 m od zaraženog bilja u razdoblju od tri godine, ili

– narediti kemijsko tretiranje tla unutar polumjera 4 m od mjesta na kojem je raslo zaraženo bilje.

(3) Ako je zaraženo bilje posađeno u posudama, nadležni će inspektor pored mjera iz stavka 1. ovoga članka narediti uništenje ili dezinfekciju posuda, te dezinfekciju podloge na kojoj su bile smještene posude (primjerice: radni stol, betonska ili plastična podloga).

(4) Nadležni inspektor može odrediti i druge mjere prema preporuci struke.

Članak 9.

(mjere u slučaju potvrđene zaraze na mjestu koje nije mjesto proizvodnje)

Ako je zaraza štetnim organizmom potvrđena na uzgojenom ili samoniklom osjetljivom bilju na mjestu koje nije mjesto proizvodnje, nadležni će inspektor:

1. zabraniti premještanje zaraženog bilja ili njegovih dijelova,

2. narediti uništenje zaraženog bilja, osjetljivog bilja i biljnih ostataka u polumjeru 2 m od zaraženog bilja ili odstranjivanje i uništenje zaraženih dijelova osjetljivog bilja, ukoliko je uništavanje cijelih biljaka teško izvedivo,

3. obaviti dva dodatna pregleda osjetljivog bilja koje se nalazi u blizini mjesta zaraze (npr. u slučaju zaraze drvenastog bilja: u polumjeru 100 m od zaraženog drvenastog bilja) u razdoblju od tri mjeseca nakon uništenja zaraženog bilja,

4. tijekom tromjesečnog razdoblja iz točke 3. ovoga članka, zabraniti primjenu sredstava koja mogu prikriti simptome zaraze,

5. zabraniti uzgoj osjetljivog bilja u razdoblju od tri godine na udaljenosti 4 m od zaraženog bilja ili unutar površine koja je po veličini jednaka dvostrukom promjeru krošnje zaraženog drvenastog bilja,

6. odrediti i druge mjere prema preporuci struke.

Članak 10.

(uništenje zaraženog bilja)

Uništenje zaraženog bilja obavlja se odmah nakon potvrđivanja zaraze spaljivanjem na mjestu koje odredi nadležni inspektor ili drugim postupkom prema preporuci struke.

Članak 11.

(higijenske mjere)

Kad je to moguće, nadležni će inspektor narediti sljedeće higijenske mjere:

1. ograničenje pristupa osobama na područje za koje se sumnja da je zaraženo ili na kojem je potvrđena zaraza,

2. zatvaranje u nepropusne vreće zaraženog bilja ili biljnih dijelova koji se prenose na uništavanje, radi sprječavanja širenja zaraze,

3. čišćenje korištene opreme i prijevoznih sredstava od tla i biljnih dijelova; nakon čišćenja,

- uništenje tla i biljnih dijelova,
4. dezinfekciju očišćene opreme i prijevoznih sredstava,
5. nakon uništenja, obvezno pranje korištene odjeće i dezinfekciju obuće i ruku.

Članak 12.
(obveze posjednika bilja)

Posjednik bilja je obavezan, u skladu s uputama koje dobije od nadležnog inspektora, vidljivo označiti bilje obuhvaćeno službenim pregledima i obavještavati ga o svakoj daljnjoj pojavi simptoma zaraze štetnim organizmom.

Članak 13.
(troškovi provedbe mjera)

Troškove provedbe mjera ovoga Pravilnika snosi posjednik bilja.

Članak 14.
(izvješćivanje)

Nadležna uprava izvješćuje druge države članice Europske unije i Europsku komisiju o rezultatima posebnog nadzora iz članka 6. ovoga Pravilnika.

IV. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 15.
(promjene danom pristupanja Europskoj uniji)

Danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji riječi »Republika Hrvatska« u članku 4. stavku 4. ovoga Pravilnika i u točki 3. Priloga zamjenjuju se riječju »Zajednica« u odgovarajućem padežu.

Članak 16.
(prestanak važnosti)

Danom stupanja na snagu ovoga Pravilnika prestaje važiti Naredba o poduzimanju mjera za sprječavanje unošenja i širenja štetnog organizma *Phytophthora ramorum* Werres, De Cock & Man in' t Veld. sp. nov. (»Narodne novine«, br. 87/07).

Članak 17.
(stupanje na snagu i primjena)

- (1) Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objave u »Narodnim novinama«.
(2) Odredbe iz članka 4. stavka 3. i 4. te točke 3. Priloga primjenjuju se nakon uspostave biljnih putovnica, a odredba iz članka 14. stupa na snagu danom pristupa Republike Hrvatske Europskoj uniji.

Klasa: 011-02/08-01/7
Urbroj: 525-2-08-1
Zagreb, 28. svibnja 2008.

Ministar
poljoprivrede, ribarstva
i ruralnog razvoja
mr. sc. Božidar Pankreć, v. r.

PRILOG

1.1. Ne dovodeći u pitanje odredbe navedene u Popisu III. dijelu A točki 2. i Popisu IV. dijelu A, odjeljku I. točkama 11.1., 39. i 40. Pravilnika iz članka 4. stavka 1. ovoga Pravilnika, osjetljivo bilje podrijetlom iz SAD-a mora pratiti fitosanitarni certifikat, u skladu s odredbama Zakona i Pravilnika iz članka 4. stavka 1. ovoga Pravilnika,

- a) kojim se potvrđuje da bilje potječe iz područja za koja je poznato da se u njima ne pojavljuju izvaneuropski izolati štetnog organizma; naziv područja mora biti naveden u fitosanitarnom certifikatu u rubrici »Mjesto podrijetla«, ili
- b) da je taj fitosanitarni certifikat izdan nakon što je službeno potvrđeno da niti na jednoj osjetljivoj biljci na mjestu proizvodnje tijekom obavljanja službenih pregleda nisu primijećeni znakovi zaraze izvaneuropskim izolatima štetnog organizma od početka posljednjega vegetacijskog ciklusa, pri čemu službeni pregledi moraju uključivati i laboratorijska testiranja u slučaju nalaza svakog sumnjivog simptoma.

Fitosanitarni se certifikat može izdati jedino nakon obavljenog pregleda reprezentativnih uzoraka bilja, uzetih prije utovara pošiljke, kojim je utvrđeno da nisu zaraženi izvaneuropskim izolatima štetnog organizma, a u rubrici »Dopunska izjava« mora biti navedeno »Bilje nije zaraženo izvaneuropskim izolatima gljive *Phytophthora ramorum* Werres, De Cock & Man in 't Veld sp. nov.«.

1.2. Uneseno osjetljivo bilje iz točke 1.1. ovoga Priloga dopušteno je premještati samo ako ga prati biljna putovnica izdana u skladu s Pravilnikom o fitosanitarnom upisniku i biljnim putovnicama kojom se potvrđuje da je obavljen pregled iz članka 4. stavka 1. ovoga Pravilnika.

2. Osjetljivo drvo podrijetlom iz SAD-a dopušteno je unositi u Republiku Hrvatsku ako ga prati fitosanitarni certifikat, u skladu s odredbama Zakona i Pravilnika iz članka 4. stavka 1. ovoga Pravilnika,

- a) kojim se potvrđuje da drvo potječe iz područja za koja je poznato da se u njima ne pojavljuju izvaneuropski izolati štetnog organizma; naziv područja mora biti naveden u fitosanitarnom certifikatu u rubrici »Mjesto podrijetla«, ili
- b) da je taj fitosanitarni certifikat izdan nakon što je službeno potvrđeno da je drvo okorano i:
 - (i) da je drvo učtvoreno (grubo obrađeno) do te mjere da je u potpunosti uklonjena njegova obla površina, ili
 - (ii) da sadržaj vode u drvu nije veći od 20%, izraženo u postotku suhe tvari, ili
 - (iii) da je drvo na odgovarajući način dezinficirano vrućim zrakom ili vrućom vodom, ili
- c) ako se radi o piljenom drvu s ostacima kore ili bez kore, da je osušeno u komori do sadržaja vlage manjeg od 20%, izraženog u postotku suhe tvari, a koji je postignut odgovarajućim vremensko-temperaturnim režimom. O tome mora postojati dokaz u vidu oznake »kiln-dried« ili »KD« ili neke druge međunarodno prihvaćene oznake, stavljene na drvo ili na pripadajuću ambalažu, u skladu s uobičajenom praksom.

3. Bilje namijenjeno sadnji, isključujući sjeme, rodova *Viburnum* spp., *Camellia* spp. i *Rhododendron* spp., isključujući *Rhododendron simsii* Planch, podrijetlom iz Republike Hrvatske dopušteno je premještati samo ako ga prati biljna putovnica i:

- a) ako bilje potječe iz područja za koja je poznato da se u njima ne pojavljuje štetni organizam, ili

- b) ako prilikom obavljanja službenih pregleda na mjestima proizvodnje od početka posljednjeg potpunog vegetacijskog ciklusa nisu primijećeni znakovi zaraze štetnim organizmom, pri čemu službeni pregledi moraju uključivati i laboratorijska testiranja u slučaju nalaza svakog sumnjivog simptoma. Pregledi se obavljaju najmanje dvaput tijekom vegetacijske sezone u odgovarajuće vrijeme kada je bilje u fazi aktivnog rasta. Učestalost ovih pregleda ovisi o specifičnosti proizvodnje pojedine vrste bilja, ili
- c) ako su, u slučaju da je na mjestu proizvodnje utvrđena zaraza štetnim organizmom, provedeni postupci radi njegova iskorjenjivanja, koji se sastoje najmanje od sljedećeg:
- (i) uništenja sveg zaraženog bilja i sveg osjetljivog bilja na udaljenosti najmanje 2 m od zaraženog bilja, uključujući supstrat za uzgoj koji je pridodan bilju i biljne ostatke,
 - (ii) za sve osjetljivo bilje u polumjeru 10 m od zaraženog bilja te sve ostalo bilje podrijetlom iz zaražene partije:
 - zadržavanja na mjestu proizvodnje,
 - obavljanja dodatnih službenih pregleda nakon poduzetih mjera iskorjenjivanja najmanje dvaput u razdoblju od tri mjeseca za vrijeme aktivnog rasta bilja, kojima se potvrđuje da bilje nije zaraženo štetnim organizmom,
 - tijekom tromjesečnog razdoblja iz druge alineje ove točke, zabrane tretiranja sredstvima koja mogu prikriti simptome zaraze štetnim organizmom,
 - (iii) za sve ostalo osjetljivo bilje na mjestu proizvodnje,
 - obavljanja temeljitih službenih pregleda kojima se utvrđuje da nije zaraženo štetnim organizmom,
 - (iv) poduzimanja drugih odgovarajućih fitosanitarnih mjera na uzgojnoj površini na udaljenosti 2 m od zaraženog bilja.